

JAROMÍR ZÁPÁL

narozen 1923 v Brandýse nad Orlicí
V roce 1955 absolvoval Vysokou školu
umělecko průmyslovou v Praze, v ateliéru
prof. A. Strnadla.

Z KNIH, KTERÉ ILUSTROVAL

Kol. autorů: Propagace knihy	Orbis 1955
N. Nosov: Neznámkovy příhody	SNDK 1957
Grimmové: Sněhurka	SNDK 1958
A. A. Milne: Medvídek PÚ	SNDK 1958
N. Nosov: Neználek ve Slunečním městě	SNDK 1961
M. Ďuričková: O Gulřkovi Bombulřkovi	Mladé letá 1962
G. Rodari: Jasmínek v zemi lhářů	SNDK 1963
E. Kloss: Pět malých jeřků	SNDK 1964
Neschovávej se, sluníčko	Albatros 1970
L. Mařínová: Skřítek Hrášek	Albatros 1972
H. Doskočilová: Medvědí pohádky	Albatros 1973
H. Doskočilová: Bernardýn Basama	Orbis 1973
J. Spilka: Kocour v botách	Albatros 1973
N. Nosov: Neználek na Měřící	Lidové nakladatelství 1976
I. Borská: Jirka s Mirkou sami doma	Albatros (v tisku)

OMALOVÁNKY

Jak kdo hraje	Albatros 1968
O Smolíčřkovi	Albatros 1971
O Palečřkovi	Albatros 1972
O perníkovej chaloupce	Albatros 1973

MALIČKOSTI DOBRÉ MÍRY

VÝSTAVA
ILUSTRACÍ
JAROMÍRA ZÁPÁLA

SOBOTKA

Rodný dům Václava Šolce
květen – červen 1977

Při styku s dětmi a dětskými knihami docházíme přirozeně k otázce, z čeho pramení a jak probíhá dětský zájem o opakování a pokračování příběhů. Dětská fantazie zřejmě hledá svá vlastní chniska, v nejtělejší, jeselském věku se to hledání projevuje touhou slyšet stále znovu tutéž pohádku, v pozdějším vstoupí v oblibu seriálů, někdy nekonečných, zhusta i rozměňovaných. Malířům a ilustrátorům vzniká v té situaci důležitá úloha – ne už pouze doprovodná, spíš usměrňující. Ocitáme se u faktu nepomíjivé záliby Ladových a Sekorových seriálů, u jejich dnešních forem z tvorby Adolfa Borna, Jiřího Kalouska a dalších.

Ilustrace Jaromíra Zápala zejména k Nosovovým knížkám o Neznámkovi vyrůstají organicky z tradice i z dneška těch seriálů pro malé a nejmenší. V úvaze o tom, co si děti přejí a co potřebují, je to terén celkem jasný, přehledný. Dětská vizuální obrazivost chce konkrétního a sympatic-

kého hrdinu, který ztělesňuje dětskou touhu po bohaté fabuli; děti spontánně přijímají optimistický pohled kresby, bez chmur a stínů, navazující na jejich příjemné a radostné zkušenosti. To všechno Jaromír Zápala dobře ví a chce to dětem dát. Bohatou záplavu človičků s Neznámkem a jejich chlapeckými i dívčími přáteli vybavuje v úsměvném rukopise rysy, na které děti čekají, s opravdovským mistrovstvím spojuje naivní, oproštěné postavičky s poetickým prostředím.

Kresebná konkrétnost či věcnost postaviček ponechává jim pohádkový opar dějů a vztahů, ilustrátor se úzkostlivě chrání stupňovat výraz do komické hyperboly nebo ho dokonce karikovat. Je v tom blízký Heleně Zmatlíkové a značně vzdálený Ondřeji Sekorovi. Zápala zpěstřuje svou ilustraci působivým doprovodem květin, v dalších pokračováních Neznámkových příhod na Měsíci a v Slunečném městě doplňuje kompozice neobvyklými architekturami a mechanismy. Cítíme, že mu záleží na tom, aby do ilustrace v podstatě neprůbojně vnesl vědeckotechnický faktor, jehož civilizační strohost dovede celou řadou zápludů převést do roviny dětské fantazie a poezie.

Jaromír Zápala má na svém kontě vedle nosovovského cyklu ilustrace k Milneovu „Medvídku Pú“ a slušnou řádku omalovánek a leporel. V doprovodu k Milneovu vyprávění se úspěšně vyrovnává s ilustrační miniaturou, v sledu jeho ilustrací si krok za krokem uvědomuje, jak hledá a nezbytečně vyžaduje průhledný, jasný a radostný humor. Je vázán stejně na něj jako na nižší dětský věk, jemuž svým výrazem slouží.

/ František Holešovský /